

Inka Hopsu vihr ym.

Toimenpidealoite matkailijamaksun käyttöönoton mahdollistamisesta vapaaehtoisissa kunnissa

Eduskunnalle

Suomen tulee vakavasti selvittää matkailijamaksun käyttöönottoa. Matkailu tuo maahamme tuloja ja työpaikkoja, mutta se myös kuormittaa infrastruktuuria, luontoa ja paikallisyhteisöjä. Esimerkiksi Lapissa matkailun huippusesongit aiheuttavat painetta jätehuollolle, liikenteelle ja asumiselle. Ei ole kohtuullista, että kasvavan matkailun kustannukset jäävät pääasiassa paikallisten veronmaksajien kustannettavaksi. Matkailijamaksu olisi tapa varmistaa, että myös matkailijat osallistuvat niihin kustannuksiin, joita heidän vierailunsa aiheuttavat. Lisäksi matkailijamaksulla voidaan tukea kunnan alueen kulttuuri-, viihde- ja virkistyspalveluita, joita matkailijat usein käyttävät. Tapahtumien ja elämyspalveluiden lisäksi matkailuvetonauloina usein toimivat kulttuuriperintökohteet ja kulttuuriympäristöt, jotka itsessään ovat maksuttomia. Matkailijamaksu mahdollistaa kulttuuriperinnön vaalimista siten, että se on elävää ja saavutettavaa myös esimerkiksi alueen koululaisille. Maksu hyödyttäisi siis myös kuntalaisia.

Euroopassa matkailijavero tai -maksu on usein pieni, muutaman euron suuruinen lisämaksu yöpymisestä, mutta sen vaikutus voisi olla suuri, jos tuotto ohjataan kunnalle, jonka ylläpitämiä palveluita myös matkailijat käyttävät. Useissa Euroopan maissa, kuten Ranskassa, Italiassa ja Islannissa, on jo käytössä matkailijavero, joka kerätään majoitusyötä kohti.

Myös Norja on päättänyt, että vuoden 2026 alusta halukkaat kunnat voivat veloittaa kolmen prosentin matkailijaveroa hotelli-, risteily- ja Airbnb-majoituksista. Leirintäalueiden telttä- tai matkailuautomajoittumisista ei peritä veroa. Norjan mallissa veron keräämisen edellytyksenä on, että kunnan alueen turismi erityisesti kuluttaa sen alueen infrastruktuuria ja että kunnalla on selkeä suunnitelma siitä, miten verosta saatavat tulot käytetään turismin haittavaikutusten pienentämiseen. Islannin matkailijaveron suuruus hotelleissa on hotelleissa noin 4 euroa, leirintäalueilla noin 2 euroa ja risteilyillä noin 7 euroa yöltä ensimmäisen 30 päivän ajan.

Italiassa maksun suuruus voi vaihdella paljonkin, jopa 10 eurosta Rooman hienoimmissa hotelleissa 1—2 euroon yötä kohti pienissä kaupungeissa. Italiassa on määritetty maksun käyttötarkoitukseksi kunnan alueen kulttuuri-, ympäristö- ja muiden julkisten palveluiden tukeminen ja kehittäminen. Tämän käyttötarkoituksen määrittämisen on tarkoitus vähentää veron mahdollisesti aiheuttamaa turistimäärän pienenemistä, sillä toimivat ja kiinnostavat palvelut houkuttelisivat lisäturismia.

Toimenpidealoite TPA 73/2025 vp

Näiden eurooppalaisten esimerkkien pohjalta rakennettu malli voisi sopia myös Suomeen ja antaa kunnille mahdollisuuden päättää, keräävätkö ne matkailijamaksua. Suomessa esimerkiksi Rovaniemen kaupunki on kannattanut matkailijamaksun käyttöönottoa, ja kulttuuripoliittinen selonteko esittää sitä selvitettäväksi. Kaupunki on nostanut esiin, että turistiverosta saadut varat käytettäisiin esimerkiksi matkailun kuluttamaan infraan ja ympäristöön sekä matkailijoiden kasvatamiin sairaala- ja terveystalvikululuihin. Italian ja Norjan esimerkkien pohjalta ei kuitenkaan liene tarkoituksenmukaista pakottaa kuntia ottamaan käyttöön matkailijamaksua vaan mahdollistaa tämä kiinnostuneille kunnille. Myös vihreiden vaihtoehtobudjetti sisältää matkailijamaksun selvityksen.

Helsingissä on arvioitu olleen 2,2 miljoonaa ulkomaisen matkailijan yöpymistä. Esimerkiksi jo yhden euron matkailijamaksun kerääminen voisi tuoda kaupungille lähes 2,2 miljoonan euron lisätulot, jos matkailijoiden määrä ei Italian tapaan putoa merkittävästi maksun käyttöönoton jälkeen. Yksi Helsingin suosituista matkailuvetonauloista on kulttuuriperintökohde Suomenlinna, joka itsessään on maksuton. Vaikka se tuottaa ympärilleen suuren määrän henkilötyövuosia Suomenlinnan moninaisiin yrityksiin, matkailijamaksu mahdollistaisi esimerkiksi kulttuuriperinnön kunnostamista koko merellisen Helsingin alueella. Kulttuuriperintökohteiden, kuten linnojen, korjausvelan takia matkailijoilta kerättävä maksu voi olla kaukonäköinen keino varmistaa kulttuurin rahoituspohjan kestävyys myös tulevaisuudessa. Saamenmaan kohdalla matkailijamaksu voisi tukea myös saamelaiden oikeuksien toteutumista.

Meidän tulee mahdollistaa matkailijamaksun kerääminen kunnissa, jotka haluavat sen ottaa käyttöön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin halukkaiden kuntien keräämän matkailijamaksun käyttöönoton mahdollistamiseksi.

Helsingissä 18.12.2025

Inka Hopsu vihr
Oras Tynkkynen vihr
Krista Mikkonen vihr